

ជំងឺជ្រូកត្រចៀកខៀវ

(Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome)

តើអ្វីទៅជាជំងឺជ្រូកត្រចៀកខៀវ?

ជំងឺជ្រូកត្រចៀកខៀវ ឬ ជំងឺប្រដាប់ដង្ហើម និង ជលិតភាពបន្តពូជ (PRRS) ជាជំងឺដែលគេទើប រកឃើញដំបូងនៅ អាមេរិកខាងជើងឆ្នាំ ១៩៨៧ អឺរ៉ុប ឆ្នាំ ១៩៩០ បង្កឡើងដោយវីរុសប្រភេទ

- Family: Arteriviridae
- Genus: Arterivirus មាន ២ ស្បែកទីប : Euro pean type and Americam type

សត្វទទួលជំងឺរួមមានជ្រូកគ្រប់វ័យ ទាំងជ្រូក មេ មេដើម កូនជ្រូក ជ្រូកបា និងជ្រូកសាច់ ។

វីរុសធ្វើឲ្យខូចខាតប្រព័ន្ធការពារខ្លួនបណ្តាល ឲ្យមេរោគផ្សេងៗជ្រៀតចូល ។ ជំងឺដែលមានការឆ្លង រាលដាលរាតត្បាតឆាប់រហ័ស និងខ្លាំងក្លាបណ្តាល ឲ្យមានអត្រាលី ស្លាប់ និងរលូតកូនមានកម្រិត ខ្ពស់។ជំងឺនេះច្រើនកើតនៅតាមកន្លែងចិញ្ចឹមដែល មានដង់ស៊ីតេជ្រូកខ្ពស់ ។

១. លក្ខណៈរបស់វីរុស

ជំងឺនេះបង្កឡើងដោយវីរុស ហើយវីរុសនេះ អាចផ្លាស់ប្តូរទម្រង់យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ វីរុសជំងឺ ជ្រូកត្រចៀកខៀវចូលចិត្តរស់នៅម៉ាក្រូហ្វាស ជា ពិសេសចូលចិត្តរស់នៅម៉ាក្រូហ្វាសនៅសួត ។ នៅ ពេលដែលវីរុសបំបែកខ្លួនវាអាចសម្លាប់មីក្រូហ្វាស បន្ទាប់មកសារពាង្គកាយជ្រូកមិនអាចប្រឆាំងជាមួយ ការចម្លងជំងឺផ្សេងៗទៀតបានទេ ។ ក្នុងករណី ដែលវីរុសមិនអាចសម្លាប់មីក្រូហ្វាស វាអាចរស់នៅ ក្នុងម៉ាក្រូហ្វាសបានរយៈពេលជាច្រើនខែ ។

វីរុសអាចរស់បានរយៈពេល ៣៥ ថ្ងៃ នៅ ក្នុងឈាមជ្រូកដែលឆ្លងជំងឺ ៤-៥ ខែ នៅសីតុណ្ហ ភាព -៧០ អង្សាសេ ។

២. ការរាលដាល

កម្រិតរាលដាលខ្ពស់ បណ្តាលឲ្យមាន អត្រាលី ស្លាប់ខ្ពស់ ។

តាមការស្រាវជ្រាវគេឃើញមានជំងឺនេះនៅ គ្រប់តំបន់ ជាពិសេសនៅអាស៊ីភាគអគ្នេយ៍វៀត ណាម ថៃឡង់ដ៍ ចិន។ បច្ចុប្បន្នជំងឺនេះបាននឹង កំពុងផ្ទុះឆ្លងរាលដាលនៅប្រទេសថៃឡង់ដ៍ សាធា រណៈរដ្ឋប្រជាមានិតឡាវ និងសាធារណៈរដ្ឋសង្គម និយមវៀតណាម ។ ហើយនៅព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជានាពេលថ្មីៗនេះ តាមរយៈការចុះពិនិត្យ ស្រាវជ្រាវ អង្កេត តាមដាន និងចុះយកសំណាក ដើម្បីធ្វើវិភាគរោគ ជ្រូកមួយចំនួនមានវត្តមានអង់ ទីគីរជំងឺជ្រូកត្រចៀកខៀវ(ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង កណ្តាល កំពង់ចាម តាកែវ ព្រៃវែង បាត់ដំបង និងខេត្ត កំពត)។

៣. ការចម្លង

- ចម្លងតាមការប៉ះពាល់ជាមួយនឹងជ្រូក ឈឺ-សារជាតិដែលហូរចេញពីរាងកាយ សត្វឈឺ
- ទឹកស្អុយ
- ឧបករណ៍ សម្ភារៈ និងមធ្យោបាយដឹក ជញ្ជូន
- ម្តួលចាក់ថ្នាំ និង វ៉ាក់សាំង
- តាមរយៈទងសុកៈ វីរុសអាចឆ្លងទៅកូន ជ្រូកនៅក្នុងរយៈពេលខែចុងក្រោយនៅក្នុងពោះមេ។ កូនជ្រូកដែលខ្សោយមានផ្ទុកបរិមាណវីរុសយ៉ាង ច្រើននៅក្នុងឈាម (ត្រូវតែសម្លាប់ចោល)។

- កូនជ្រូកងាប់នៅក្នុងពោះហើយស្ងួតដែលអត្រាពី ២៥-៣៥% ។
- ពេលខ្លះត្រចៀកឡើងពណ៌ខៀវ
- ក្អក ដង្ហក់
- រលៀកដោះ
- មេផ្កាច់ដោះមិនងាយរកឈ្មោល (២១-៣៥ថ្ងៃ)។

របៀបនៃការចម្រងមេរោគតាមរយៈការបង្ហាត់តូជ

៤. រោគសញ្ញា

ជំងឺនេះមានរោគសញ្ញាពីរផ្នែកដាច់ពីគ្នាច្បាស់លាស់ គឺការខូចខាតលើប្រព័ន្ធបន្តពូជ និងប្រព័ន្ធផ្លូវដង្ហើមនៅពេលដែលកសិដ្ឋានឆ្លងជំងឺនេះជាលើកដំបូង ប៉ុន្តែវានឹងពិបាកក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យណាស់នៅពេលដែលការឆ្លងជំងឺនេះ វាមានរយៈពេលជាយូរមកហើយ ដើម្បីកំណត់រោគវិនិច្ឆ័យជំងឺឱ្យកាន់តែច្បាស់ត្រូវយកឈាមទៅវិភាគនៅមន្ទីរពិសោធន៍។

រោគសញ្ញានៅលើមេជ្រូកដើម

- មានកំដៅឡើងចន្លោះ៣៩-៤០ អង្សាសេសម្រាប់ប៉ុន្មានថ្ងៃដំបូងនៃការឈឺ
- មិនស៊ីចំណី និង មិនផឹកទឹក ក្នុងរយៈពេលខ្លីនឹងអាចអូសបន្លាយពី៧-១៤ ថ្ងៃ មានចំនួនពី ១០-១៥%
- រលូតកូនមានចំនួនច្រើនជាង ១០%
- កើតកូនមុនថ្ងៃកំណត់ (១០៨ ទៅ ១១២ ថ្ងៃ) តាមធម្មតាវាត្រូវ ១១៤ ថ្ងៃ
- កូនកើតមកខ្សោយ មេអត់ទឹកដោះ នាំឱ្យអត្រាកូនងាប់មុនពេលផ្កាច់ដោះកើនឡើង ៣០-៥០%

